

ти у борби са војском на суви и мору, она ће моћи дати Савезницима за заједничку ствар велику финансијску и индустријску помоћ.

НЕМАЧКЕ КОЛОНИЈЕ

Изјаве британског министарства колонија.

Лондон, 1. фебр.

Г. Валтер Лонг, британски министар колонија учинио је важне изјаве оношно судбине немачких колонија после рата.

«Већ је речено, изјављује је министар, и то је потпуна истина, да ми нисмо ушли у рат у циљу освајања или да повећамо своје територије.

«Ми смо узели учешћа у рату у циљу да се боримо напоредо са нашим савезницима за добру ствар и заузели смо непријатељеве поседе у Африци, да би сломили његову снагу.

«Тврдећи, да победоносасе борбе, које смо водили за освајање непријатељских колонија неће бити узалудне и да те колоније неће пасти опет под немачку власт, ја говорим са потпуним уверењем и одговорношћу и у својству представника тих престаних прекоморских колонија, које су слава и понос државе».

Држање Швајцарске

— Протест федералног савета —

Женева, 1. фебруара
Јављају из Берна листу «Журнал де Женев», да ће протестнаnota, коју је федерални савет послала у Берлин, бити одобрен једнодушно од швајцарског народа. То се може реанимрати у овоме, да Швајцарска, ослажнујући се на међународно право, не према немачку сумаренску блокаду и резервише себи према томе право, да учини све што је у њеној власти да би омогућила лађама, које служе њеном снабдевању да прођу блокирану зону и дођу у пристаништа Марселя или Бордоа и да их прате, на пример, неутралним или савезничким бродовима.

Никаква одлука није још у томе смислу донета. Али федерални савет задржао је слободне руке. Швајцарска резервише себи исто тако право да тржи са Немачком одштету за губитак робе потопљене од немачких сумарена

ФЕЉТОН
НА СУПОВЦУ

Већ три дана како смо на по бије издајника! Сачувавју нас, бојају испред Ниша. Непријатељска јача оделења покушавају дају да оствари своје злочине; напад, али их ми обијамо! На «Грамаду» се синоћ чула јака борба; данас тишина, ништа се не чује.

«Ша ли је с «Грамадом»? сваки се у себи пита. Вредност «Грамаде» сваки је знао. Свака га би језа кров цело тело прошила кад би само помислило да «Грамаду» узме непријатељ, јер онда падају сви околни пол жаји, пада Ниш. »О, Свемогући Божји! Дај храброст... Подари нашој војсци ону чудотворну моћ којом си и до сада даривао: да ће бедеме горде «Грамаде» раз

противно правилима међународних права. Најзад, она не тежи да наметне Француској употребу разуји са француским владом.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз, 1. фебр.

Ноћ је релативно прошла на миру на целом фронту. Једна јака немачка патрола, растуре, на ватром француске артиљерије, претрпела је губитке на сектору Аспаха.

Париз, 1. фебр.

Између Оазе и Есна, Французи су извршили деструктивно гађање на немачке организације у области Кедежвије. Североисточно од Париса један јак одред извршио је пренад на не пријатељске ровове и заробио 15 војника.

Солунски фронт. — Постоје време пролепшало споразуме су постали активне. Артиљеријска борба на Струми и код Вардарца. Енглеске су трупе извршиле нападе код Парми и у области Џордана. Заробљено је неколико војника.

Између Црне Реке и Преспанског језера, бомбардовање је врло јако. Немци су извршили више пренада на италијанске ровове али су били одбијени. Сазнаје се да црквиши аустро-немачко банде код Мекани се веројапно од Корче. У истој области Италијани су заузели Брек.

Енглески коминике

Лондон, 1. фебруара

Наши извиднички одреди постали су непријатељске јаке трупе јужно од... Непријатељ је претрпео велике губитке; гаробљено је неколико војника. Јуче су Немци поновила своје нападе на наше нове положаје јужно од Сера или на њу ништа успели. Дуће ујутру наше су трупе извршиле један пренад и источно од Сушеца. Наше су трупе зашиле више стотине метара учиниле велике штете одбране им линијама и разрушиле велики број заклона непријатеља се је огорчено одупирао. Убијено је много немачких војника а за робљено је 47. Наше су губитци незнатни. Наше су трупе прорешиле у непријатељске ровове североисточно од Невила, североисточно од Лоса источно од Ипра. Разрушиле су више за

штаја ни с које стране. Малена војска брани своју отаџбину, огњеште своје сјд много пута већег непријатеља. Не зна се где ће пре: непријатељ напред, непријатељ позади...

Ордонанс конјаник дојури до команданта и предаде му неко писмо. Сви первоно уперише своје погледе тамо очекујући како ће вазештај. Командант је читало лако бледећи у лицу и на бирајући боре на челу своме. Потписа наређење — конјаник оде у галопу, — пог еда греје небу и дубоко уздужну. Наређење је гласило: «Непријатељ је ногас заузео «Грамаду»...

Подне је. Ведар и топао је сији зан; негде ветрића. Војници поседали у своје пљакте ровове и седећи укопавају се дубље. «Та овде се мора одбити непријатељ; на другом месту где да га сачекам?!»

Опет тишина. Накаква изве-

ст растаништа ове, која може бити резултат само пријатељског споразума са француским владом.

тако сумаренског рата и процењују могућности преговора са неутралним владама.

Енергичан протест

Копенхаген, 1. фебруара

Скандинавске су државе одлучиле да предузму у Берлину кољективан корак и енергичан протест против сумаренског рата.

Изјава Дугласа Хејга

Лондон, 1. фебруара

Интервалисан маршал Дуглас Хејг је изјавио: „Ако Немачка не буде бајена, победа би дала Немачкој могућности да се ујасно освети.“

НЕМАЧКА ФЛОТА

Немачки трговачки бродови у америчким водама

Њујорк, 1. фебруара

«Њујорк Хералд» цени на 250 број немачких лађа интернираних у америчким пристаништима од почетка рата. Неке од ових су највеће лађе немачке трговачке флоте. Рачуна се, да њихова цене локупна вредност износи једну милијарду и 200 милиона.

«Довољно је сетити се, велили је, да се само у Њујорку налази 31 немачки транспортни брод, а међу овима је и «Фатерланд», огроман прекоокеански пароброд од 52 хиљаде тона. Сва ова флота прешла ће у својину Сједињених Држава у случају америко-немачког рата и била ће велика помоћ за Савезнике. Тврди се из добро обавештеног извора, да су америчка пристаништа дала прибјежиште готово трећини немачке трговачке флоте. Међу интернираним лађама, налази се енглески прекоокеански брод «Авен», који је била заузета немачка крстарица „Медвјед“ и који је, са немачком посадом, морао побећи у америчкој пристаништима, налазећи се у опасности да буде потопљен од британског флоте.

Енглези на Соми

Париз, 1. фебр.

Г. Марсел Итен у «Ехо де Париз» истиче, да се бретански фронт код мајора Ебитејра, мајора Сера, код Бајекура, Грандекура постепено исправља и да на целом сектору трупе принца Робректа узимају постепено и непрекидно. Немачки положај Сера, Писјеа и Маромона сједу под ватром енглеских батерија. На свим местима, непријатељски заклона уништавају се стално ручним бомбама, тако да немачки ровови губе све више способност одбране.

Велики савет

Амстердам, 1. фебруара

Из Берлина јављају Кајзер је позвао утврдни генералштаб канцелара, мин. спољ. послова и главне шефове аустро-немачке војске и флоте, да одржи велики војни савет ради дискусије о па-

ШВАЈЦАРСКА НОТА

Коментари швајцарске штампе

Берн, 1. фебр.
„Бунд“ од 30. јануара јавља, да трговачко одељење Швајцарске проучава питање швајцарског извоза под новим режимом блокаде. Исти лист вели, да се Швајцарска не може, без осуде на пропаст, одрећи свога извоза,

ли с тешким болом гледали су тиги Шине железничке патнеле као да точкови већ годинама насељују пролазили Сону сајфу Мораве дуга колона коморе креће се журно и даље.

Прешав мост, испех се најео брдаше. Погледах десно Ниш, лево — Алексинац Каор је Бог хтео да ми докели прсјеју да прођем поред места где се и ојенио. Ведим их лепо, ипак сам далеко. Поглављу се развила Морава на нека амијуре и губи се најама из Кормана. Вила, Браћа и руски споменик на Рудији још пркосно стоји немар очекујући варварског непријатеља да и њих сруши.

Утонују у мисли.. Последи пут жену и дете видио сам своју кућу у Алексинцу, опа-

норачато у Енглеску и Америку и да не може ради тог извоз помешати на пристаниште Сета, које је већ претрпано увогом.

«Женева» пише поводом издавања царске ноте Немачкој: «Федерални савет нагласио је згодно да употреба пристаништа Сета за потребе швајцарске неће у сваком случају бити могућа, осим по пријатељском споразуму са француским владом. Тиме је показвано немачкој влади да она са чудном државићу располаже имовином својих противника. Ми знамо, да ће Француска унети много добре воље да обавеже Швајцарску, али је од Немачке било веома несолидно, да начави концепцију ове врсте не удеји чак рачуна о пристаништима, од којих то зависи.»

НЕМАЧКИ ЗЛОЧИН

— Торпедовање «Ларс Куизе» —

Лондон, 1. фебруара

Главни машиниста Молер, један спашен са данске лађе «Ларс Куизе», која је у служби помоћи Белгијанцима дао је општи торпедовања лађе. Брод је потонео за три минута. Море није било узбуркано, али је било врло хладно. Са шест својих друゴva покушао сам да се спасам на једном преврнутом чамцу. Са шесторица су пропала, а ја са осталом државићем сегрчевато за првуну чамац. Један немачки сајфар дошао је и узео ме. Но њему сам остало два часа. Ко мандант ме је питао, како је потонула лађа. За тим ме је ујао да један чамац, заједно са спашеним са лађе «Серије» потопљен пре подне. Све нас је примио један француски торпедир.

Један телеграм из Берлина је изјавио да лађа «Ларс Куизе» која је носила жито за Белгију није могла бати потопљен без претходне опомене.

Коментаришући овај телеграм, вели један енглески лист: «Немачке власти веле данас исто што је изјавиле првиком торпедован «Сусекс», «Тубантје», «Пилемаанд», «Болничар» руских лађа „Венерија“ и „Португал“. У осталом немачка је објавила најма, да без опомене потапа било које лађе. Усталом, имамо је снују изјаву спашенога са „Ларс Куизе“ који тврди да је лађа торпедована без опомене.

Прешав мост, испех се најео брдаше. Погледах десно Ниш, лево — Алексинац Каор је Бог хтео да ми докели прсјеју да прођем поред места где се и ојенио. Ведим их лепо, ипак сам далеко. Поглављу се развила Морава на нека амијуре и губи се најама из Кормана. Вила, Браћа и руски споменик на Рудији још пркосно стоји немар очекујући варварског непријатеља да и њих сруши. Утонују у мисли.. Последи пут жену и дете видио сам своју кућу у Алексинцу, опа-

БРИТАНСКИ НАПОРИ

— Изјаве Бонара Лоа —

Лондон, 1. фебруара.
Г. Бонар Ло, мин. финансија поднео је парламенту захтев нових кредита од 550 милиона фунти стерлинга. Целокупна сума финансијске године износи једну милијарду и 950 милиона.

Г. Бонар Ло је изјавио, да је британска војска данас 14 пута већа него у почетку рата. Производња муниције је 28 пута већа.

Говорени о јединству Савезничких напора, министар је изјавио: „Цељ политике Споразума према Грчкој био је, да отклони све Савезничке армије на Балкану опасност, да буду нападнуте са једне и одлуке у томе смислу донете су на конференцији у Риму. Оне су све извршење и англо-француски команданти држе, да је сад опасност најмања.“

„Поморска конференција у Лондону омогућила је бољу употребу поморских снага у Средоземном мору.“

Г. Бонар Ло је најзад истакао успех конференције у Петрограду и завршио је изјавама да не се Енглеска, упркос потребним хрипама борити, док не постигне свој циљ.

НЕМАЧКИ ПОКУШАЈ

— Одговор Сједињених Држава —

Париз, 1. фебр. И. Вашингтона јављају да је у тој вароши објављено званично саопштење.

Швајцарски је посланик усмено изјавио пронле суботе да је Немачка послала да преговара са Сједињеним Државама о блокади.

Ову је изјаву швајцарски посланик написао и предао у не делу увече. Саопштење је следеће: „Немачка је влада изјавила преко швајцарске владе да је сада као и раније волјна да званично или позујаванично претвори са Сједињеним Државама само да тим фактом не буде омљена енглеска блокада.“

Овај је меморандум одмах проучен и испослат је следећи одговор јуце.

„Умодрен сам од председничка да Вам саопштим као одговор на меморандум који сте били тако љубазни да ми пошљете да

и мати опет тамо негде око Ваљева. Да ли су сви живи и здрави? Да ли су код својих кућа? Шта ли мисле о мени, о Боже?.. Браћа су сигурно побегла испред непријатеља... Да ли ћу наћи на њих?.. Северни непријатељ узео Крушевач и Сталаћ, источни — Нин и Алексинац...“

Шта се све ово забива?!... Ко жа ми се јежи, коса у вис дваже, а срце лупа да искочи од ирних мисли и слутњи:

Мој ордонац кога на коњу бејах послao у Алексинац да ми донесе извештај о мојима, дође и предде ми писмо Стари пративач: „Жена ти је с дететом и братом у Приштини од пре не колико дана. Ма смо здрави и не брими за нас. Пази на себе, не клони духом! Знај, овако је морало бити! Нека те Бог и срећа прати! Збогом!“

би влада Сједињених Држава бида срећна да дискутује са не мачком владом о свима питањима која ова предложе као базу дискусије, само ако повуче своју проглаšењу од 31. јануара, у којој је изненада и без претходног обавештења уиштила гаранције, које је дада

влада Сједињених Држава, 4 маја.

Влада Сједињених Држава сумња да може отпочети пре говоре са Немачком односно су маченског рата против неутралних држава док берлинска власт не обнови своје гаранције од 4. маја и не дела скобарно тим гаранцијама.

ту и 37 са страном за спавање, саграђене су сада у поморским америчким радионицама.

Лондон. — Америчке лађе које су објавиле одлазак за Бордо нису још напустиле Њујорк и пристаниште.

Берн. — Американци, који станују у Немачкој, жалили су се што их немачка влада сматра као таоце.

Г. Жерар је изјавио новинарима, који су га интервјуисали: „Ја насам виши дипломата, него мајор у националној гарди америчке Републике.“

Подовина америчке колоније остаје још у вароши.

Интервенција Сјед. Држава

Њујорк, 1. фебр.

Лађе америчких прућстава неће покушати више ако влада не интервенише енергичније у питању сумаренског рата који осуђује методе рата противни моралу и правдама људа. Већ су овде да рат неће дugo трајати, јер је Немачка учинила велику погрешку привлачећи једног новог непријатеља.

Непријатељска офанзива

Петроград, 1. фебр.

Италијански посланик у овој вароши, г. Шалоје изјавио је да се аустро-немачке трупе спремају да предузму офанзиву против италијанског фронта.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Српски ћаци у Француској

Задржане грчке лађе

Санитетска лађа Andre Ledon, која је пренедељу дана отпотовало за Француску 169 наших ћака, ради продолжења школовања, стигла је у Тулон пре два дана. Сви су ћаци у најбољем здрављу.

Из цркве

На «Сретење Господње» 2. фебруара као дан устанка народног на Турке под Великим Војводом Карађорђем одржаће се у нашој цркви С. Саве молебствије за победу нашег и савезничког оружја, у 10 часова пре подне.

Певаће хор наших богословија беседиће свештеник Команде Места Игуман Методије Ж. Миловановић.

Бонови за хлеб.

Јављају из Софије у Цириху да су установљени бонови за хлеб у целој старој Бугарској као и у многим местима српске територије које су Бугари посели.

Грчки добровољци.

Савезничка је контрола констатовала да се иза престраже неутралне зоне налазе 3.000 до бровољаца под командом пуковника Цонтоса и шефа банде Ковјевитиса. Савезничка је контрола такође константовала да има у Волосу 50 официра у цивилу.

Увек резервисти

Из Атине јављају да лига резервиста у Халкису није распуштена него је само променела име. Она је објавила проглашење којом забрањује сваком грађанину да критикује њен рад. Она је пртерала из вароши све члановнике вензелисте.

Сакривено оружје

Из Атине јављају да Савезници стално инсистирају на томе да има још оружја које су резервисти прикрили.

Морало се виши даље. Још једном погледах на ове две лепе и миле вароши; још једном погледах «Брђанку»; споменик и мајдан; још једном прелетех очима преко равног поља и Мораве — мого села равног; — још један чежњив поглед... један дубок уздисак...

Тромо корачајући погнуте гла ве готово ишта не мислећи не вину са молугласно као неку тужну црквену песму:

«Ој, Мораво, моје село равно...»
К. С. Б.

Војиславу Ђорђевићу даји своју адресу Ж. Јовану Љ. Ђоковићу потпор. п. бр. 76.

— Нар. Благоје Ђорђи 2. ч. 3 бат. п. бр. 84 тражи ујака Ми

Грчки трансатлантик «Темис-токлис» која је долазио из Њујорка и који је преносио велики број емиграната и повећи шток брачна задржан је од Савезника у Гибралтару. Није познато да ли ће савезници дозволити да прођу кроз Гибралтар 5 других лађа натоварене са животом.

Жене у војсци

Пројекат о томе да жене извршавају помоћне службе у војсци узимају све више и више маха у немачкој. Од неког времена установљено је по једно женско одељење готово у свима војним немачким установама. Овај се организација јако развила. Подуправом наших официра жене врше доста велики број служби.

Нереди у Бремену

Из Берна јављају да су избили велики нереди у Бремену. Има убијених лица између манифестија и становника. Два жандарма су подлегла ранама.

Бугарска и Немачка

Из Берна јављају: Угледајући се на своју савезницу Турску која је потписала 11. јануара у Берлину разне уговоре са Немачком, Бугарска је потписала у Софији са немачким делегатима које предводи војвода од Мекленбурга трговачки уговор и један други који се односи на војну организацију Бугарске

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Лондон. — Премијер је војвода од Норфорка шеф енглеске католичке странке.

Лондон. — Јављају из Њујорка да је на берзи у тој вароши извршена опклала три заједи, да ће рат избити између Немачке и Сједињених Држава.

Њујорк. — Према једној статистици, 682 лађе рачунајући

лисава Ђоковића, надзорник Сењ. Рудник

— Пера Ђ. Максимовић пешадиски потпоручник моли се да се јави где се налази, јер до данас не добијамо никаква извеснија о њему поздрављају га Милан, Сава и Душан.

— Ђура Вулетић, капетан реф. одељ. пошта 111, тражи Ацу Колубарца поручника. Моли за извештај свакога.

— Изјадо Теофиловић, војник, пошта 80, из Врчана, тражи оца Милутана и браћу Мића и Милена Теофиловића.

— Поднапр. Будимир Богдановић, коњац ескадр. пошта 801, тражи сина Маринка из 3-ег р. пешадиске школе, браћу Станимира и Живка и шурака Бориса Дунђића из Церовца крагујевачког.

— Војиславу Ђорђевићу даји своју адресу Ж. Јовану Љ. Ђоковићу потпор. п. бр. 76.

— Нар. Благоје Ђорђи 2. ч.

